

Løgmansins frágreiðing á Ólavsøku 1968

Nýggja løgtingssetan er sett. Landsins kosnu menn skulu aftur til arbeiðis.

Sum vanligur siður er vorðin, skal løgmaður leggja fyrri við frásøgn og metan síni.

Sum monnum kunnugt var fyrri tveimum árum síðani stöðgur komin í endurnýggjanina av okkara skipaflota. Ja, hann var heldur enn ikki við at minka, bæði í tali og vali.

»Ull er ikki longur Føroya gull, tibetur. Ti um so var, hevði verið tunnligt hjá fólki at nørst her á landi.

Nú er tað havið við sínum møguleikum í fiskiskapi og farmasigling og tí ídnaði, sum náttúrliga kann standast av sjóvinnuni, sum er gullið hjá føroyingum at troyta og lita á.

Men lykilin eru skipini.

Hava vit ikki tey í nóg stórum tali og harafturat nútímans bestu skip og handigastu, sum eru kappingarfor, ja, sum bera av skipunum hjá øðrum tjóðum verða við eftirbátur og ov seinir á sjóvarfallinum at koma í vað-ið.

Tað var tí náttúrligt hin fyrsti og grundleggjandi tætturin í samgonguskjalinum hjá teimum, sum nú hava stjórarteymarnar, at seta sær sum mál at fáa hesi skip til vega.

Men tað var ikki sum fótur í hosu, tí grundarlagið — nýtiligar íleggarskipanir — var ikki til handa.

Ileggarskipanir:

Vedhald fyrri útlendsk lán:

Semja var um at leggja árár í sjógv at fáa bót í hjall her.

Samtykt varð so lög, sum heimilaði landsstýrinum at lata tað ið tað og figgarnevdin hildu tørv vera á tí, landskassan vedhalda fyrri útlendskum lánun til skipabygging ella skipakeyp.

Lán til realkreditstovnin til pari kurs til 6 % p.a.

Vit høvdu realkreditstovnin við nakað av peningi, men ikki nóg nógvum, men her hekk eis iní tann bágin við, at menn ikki høttu sær at læna úr hesum grunni, tí kurstapið við lánun úr honum var ov stórt, vanliga um eini 15—16 %.

Hetta gjørdi lánini ov tung hjá fiskivinnuni at bera.

Samráðingar vóru tí havdar við tásitandi ríkisstjórn um skipan, so realkreditstovnurin kundi verða førur at læna monnum og felogum pening til skipakeyp ella bygging úttan kurstap og til sámuliga rentu.

Hesar samráðingar luku við, at tjóðarbankin danski gekk við til at keypa realkreditsins obligatiónir til pari kurs og 6 % p.a. upp í 10 mill. um árið í 8—10 ár.

So státt vóru nú goturnar slætтар fyrri hampuligari ílegg, so farast kundi undir endurnýggjan av okkara fiskivinnu

flota við somu kraft og ferð sum seinast, tá ið tikin vóru ódnartøkini fyrri at fáa tørvandi nýggj, góð og nútímans fiskiskip til landið.

Tað er jú av flestum ásaðnað, at skipini, ið komu tá, hava verið og eru stöðugt hornasteinurin undir teimum øktu innløgnum hjá fólki og landinum sum heild tikið.

Men livið krevur ikki bara viðlíkahald, men stöðuga endurnýggjan og vøkstur.

Vit eru við at vinna á stöðgum og afturgonguni.

Tað er nú eisini ferð komin á skipabyggingina av nýggjum, bæði heima og úti, serliga í Noregi, har ið hópur av teimum mest nútímans fiskiskipum standa í gerð til føroyingar.

Skipabyggingaridnaður okkara:

So nógvi arbeiði, sum skipabygging kann gera, er tað eyðsæð av alstórum týðningi at leggja doyðin á at stuðla og bera uppundir tað, ið vit kunna til frama fyrri skipabyggingaridnaðin her á landi.

Hetta hevur landsstýrið havt í huga, og við teirri serligu góðu og lagaligari lánskipan, sum er fingin í lag við realkreditstovnin, og vegna eina munandi betri studningskipan fyrri skipabyggingaridnað okkara enn veitt verður okkara skipabygging í útlandinum, er skipabyggingaridnaðurin vorðin kappingarforur. Menn velja heldur at byggja skipini heima á landi enn úti, tá ið teir bara kunnu fáa tey bygd her.

Okkara stóru skipasmiðjur á Skála og í Havn hava eisini so nógvi at gera, sum tær orka at leggja úr hondum.

Hetta ber eisini við sær, at tær smærru skipasmiðjurnar hava lættari við at koma upp í kappingina um umvælingararbeiðið, sum veksur í hvørjum sum skipaflotin eldist og talið økist av nýggjum skipum.

Tað kann soleiðis nevast, at eftir uppskoti frá landsstýrinum varð í seinastu setu samtykt at økja studningin til bygging av dekkisforum upp til 100 tons til útróðurs upp í 30 % av kostnaðinum.

Umsetingarskattasamsýningin og farmagjaldsviðurgjaldið vóru stív 10 %. Landskassin rindar so státt um 40 % av byggingarkostnaðinum sum stuðul til bygging av útróðraforum heima hjá okkum sjálvum. Hesi eru ikki stórra enn, at eisini tær smærra skipasmiðjurnar kunnu fara undir at byggja tey.

Tey skip, sum annars talan í lotuni er um at byggja, eru hesi sambært yvirtil frá skrivstovu landsins:

yvir studningslán til nýbyggingar 1968/69 og 1969/70.

Skipaslag Bygt verður Skipið avhendað Kostnaður Studningur Gjalda í 1968/69 Gjalda í 1969/70	v Pf. JF Kjølbroy trolara Tyskalandi summar 1969 11.300.000 kr. 1.695.000 — 1.695.000 —	v Pf. Vestur: linuskip Skála oktober 1968 4.900.000 kr. 1.779.500 — 1.779.000 —	v Pf. Stella: trolara Noregi juli 1968 8.850.000 kr. 1.327.500 — 1.327.500 —	v Pf. Stella: trolara Noregi desember 1968 8.850.000 kr. 1.327.500 — 1.327.500 —
	v Pf. Stella: trolara Noregi juli 1969 9.100.000 kr. 1.365.000 — 1.365.000 —	v Pf. Hjallur linuskip Noregi desember 1968 5.400.000 kr. 1.080.000 — 1.080.000 —	v Ejler Jacobsen: linuskip Noregi 1968 4.470.000 kr. 894.000 — 894.000 —	v Pf. Vesturvón trolara Noregi januar 1969 9.375.000 kr. 1.406.300 — 1.406.300 —
Skipaslag Bygt verður Skipið avhendað Kostnaður Studningur Gjalda í 1968/69 Gjalda í 1969/70	v Pf. Tórshavnar Trolarafelag linuskip Noregi september 1968 4.650.000 kr. 930.000 — 930.000 —	v Pf. Joensen & Olsen: linuskip Skála februar 1969 3.325.000 kr. 1.180.400 — 1.180.400 —	v Pf. Hvítanes: linuskip Tórshavn mars 1969 2.861.000 kr. 1.100.000 — 1.100.000 —	v Pf. Nordøya Samvinnufelag: linuskip Skála september 1969 3.580.000 1.253.000 —
	v Pf. Klakkur: linuskip Noregi februar 1969 3.200.000 kr. 640.000 — 640.000 —	v Pf. Hjallur trolari Noregi 1969/70 15.000.000 kr. 2.250.000 — 2.250.000 —	Tekn. install v.m. Føroyum 1968/69 og 69/70 2.000.000 kr. 300.000 — 150.000 — 150.000 —	
Skipaslag Bygt verður Skipið avhendað Kostnaður Studningur Gjalda í 1968/69 Gjalda í 1969/70	Opnir bátar Føroyum 1968/69 og 69/70 1.250.000 kr. 250.000 — 125.000 — 125.000 —	60—100 br.reg.t. Føroyum 1968/69 og 69/70 4.000.000 kr. 1.600.000 — 800.000 — 800.000 —		
	Kostnaður tilsamans Gjald tilsamans 1968/69 Gjald tilsamans 1969/70 Samlaða landskassans studningslán...	102.111.000 kr. 12.100.200 kr. 8.278.000 kr. 20.378.200 kr.		

Endaliga treytaleys tilsøgn er givin fyrri tey skipini, sum merkt við v.
Her er alto sum nevnt talan um eina skipabygging upp á yvir 102 milliónir.

Um øll hesi skip skulu kunna byggjast afturat, tørvur okkum alto stívar 20 milliónir at veita sum studningslán.
Men tokar til hesi studningslán eru bara ella vóru bara

6—7 milliónir kr. Mesta av hesum peningi er bandlagt til tann partin av skipunum, sum eru farin ella eru við at fara til byggingar.
Hinar írestandi milliónirnar mugu fáast til vega við láni, áðrenn endalig tilsøgn um studningslán kann verða givin.
(Fránhald.)

Skula tit brúka bil

persónkoyring ella skúla-
koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

Telefon: 5143 - 5255
Telex: Kjølbroy, Klakksvika
Telex 20

**KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL**

Pf. J. F. KJØLBRO

Skála skipasmiðja & handilsvirki

SKÁLA

Telefon Runavík 7260

Stálskipasmíð

Sleipistøð
Skipasmiðja
Mekaniskur verkstaður
Elektrískar installatiónir
Skipstúgerð
Fiskaútflutningur
Sildaútflutningur
Frystivirki
Matvorbúð
Klædnabúð
Kol

Nýmótans fiskavirki við kuldagoymslum

Spinnið i Gøtu

tygum fáa gott tóg, og skjóta avgreiðslu.

Vit keypa óvaskaða og vaskaða ull og selja øll sløg av føroyskum tógvi.

TØTINGARVIRKID

v/ Ólavur Gregersen — tlf. 20 i Gøtu